

Öndunarfærasýkingar

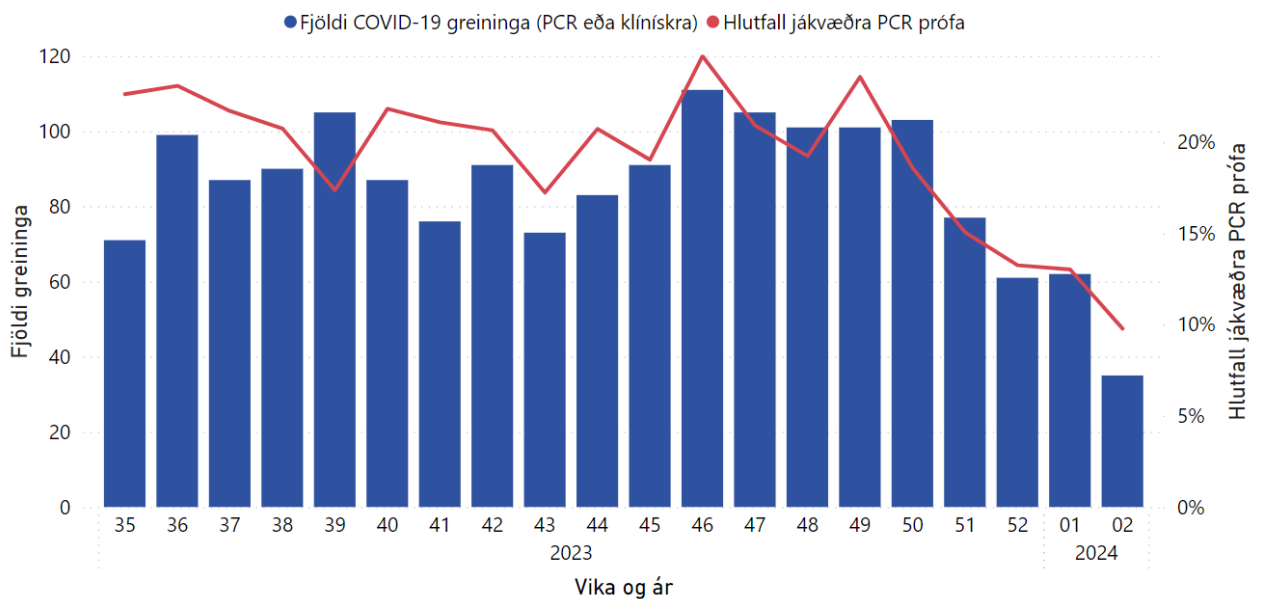
Vika 2

8. – 14. janúar 2024

Embætti landlæknis
Sóttvarnalæknir

COVID-19 (SARS-CoV-2)

Greiningum á COVID-19 fer fækkandi. Í annarri viku ársins 2024 greindust 35 með COVID-19 (með PCR-prófi eða klínískri greiningu). Hlutfall jákvæðra PCR-prófa af heildarfjölda prófa hefur einnig lækkað og var tæp 10% í viku 2 (mynd 1).

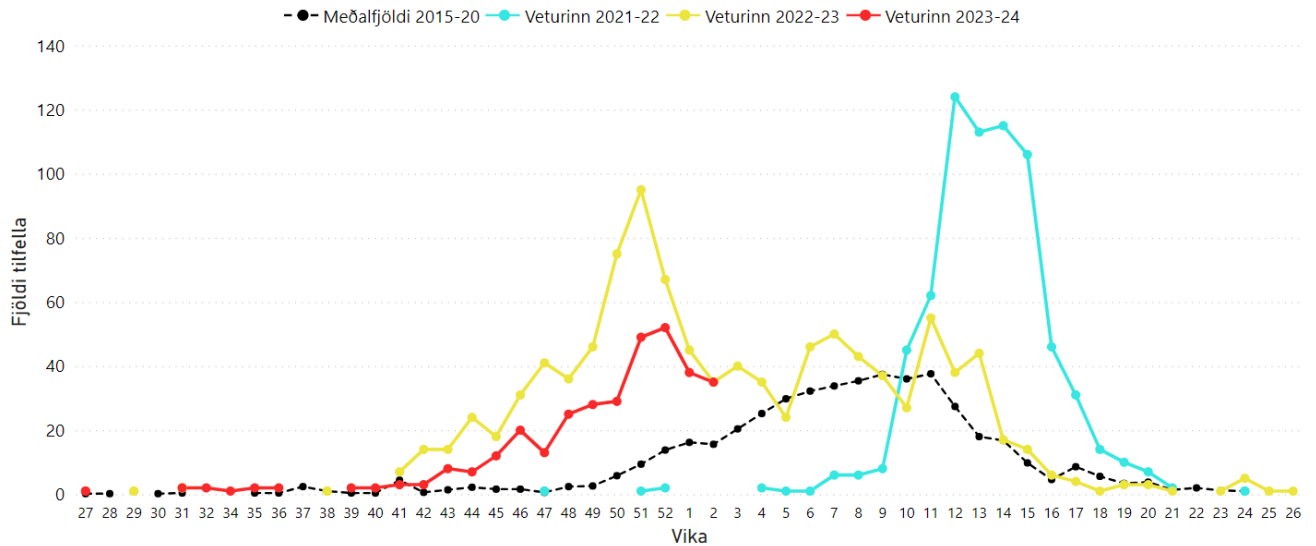

Mynd 1. Vikulegur fjöldi einstaklinga sem greindist með COVID-19, annaðhvort með PCR-prófi eða klínískri greiningu (vinstri ás), og hlutfall jákvæðra COVID-19 PCR-prófa af heildarfjölda prófa (hægri ás) veturinn 2023–2024 (frá viku 35 2023, um mánaðamótin ágúst–september).

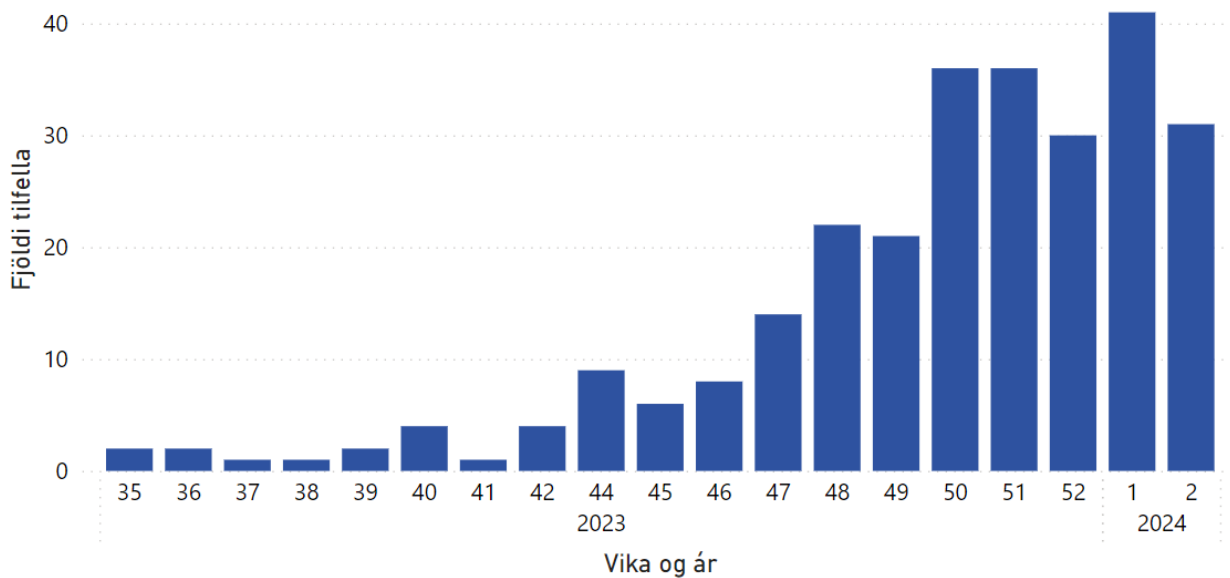
Inflúensa

Fjöldi **staðfestrar inflúensu** (greining með PCR-prófi) jókst frá miðjum október og til áramóta en greiningum hefur farið fækkandi í fyrstu tveimur vikum ársins. Í annarri viku ársins 2024 greindust 36 með staðfesta inflúensu (mynd 2). Af þeim greindist eitt tilfalli af inflúensustofni B en öll hin voru af inflúensustofni A. Gögn sem borist hafa fyrir viku 3 og fjallað verður um í næstu viku, benda til þess að tilfalli af inflúensustofni B séu að aukast.

Fjöldi **klínískra greininga** á inflúensu eða „flensu“ (greiningar læknis án rannsóknar með PCR-prófi) hefur farið stigvaxandi frá upphafi vetrar en vikulegur fjöldi greininga hefur verið á bilinu 30–40 undanfarinn mánuð en nú farið minnkandi (mynd 3).

Mynd 2. Fjöldi einstaklinga með staðfesta inflúensu eftir vikum veturinn 2023–2024 og síðastliðin tvö flensutímabil samanborið við meðaltal síðustu fimm flensutímabila þar á undan (2015–2020). Athugið að veturinn 2020–2021 greindist ekkert tilfelli af inflúensu.

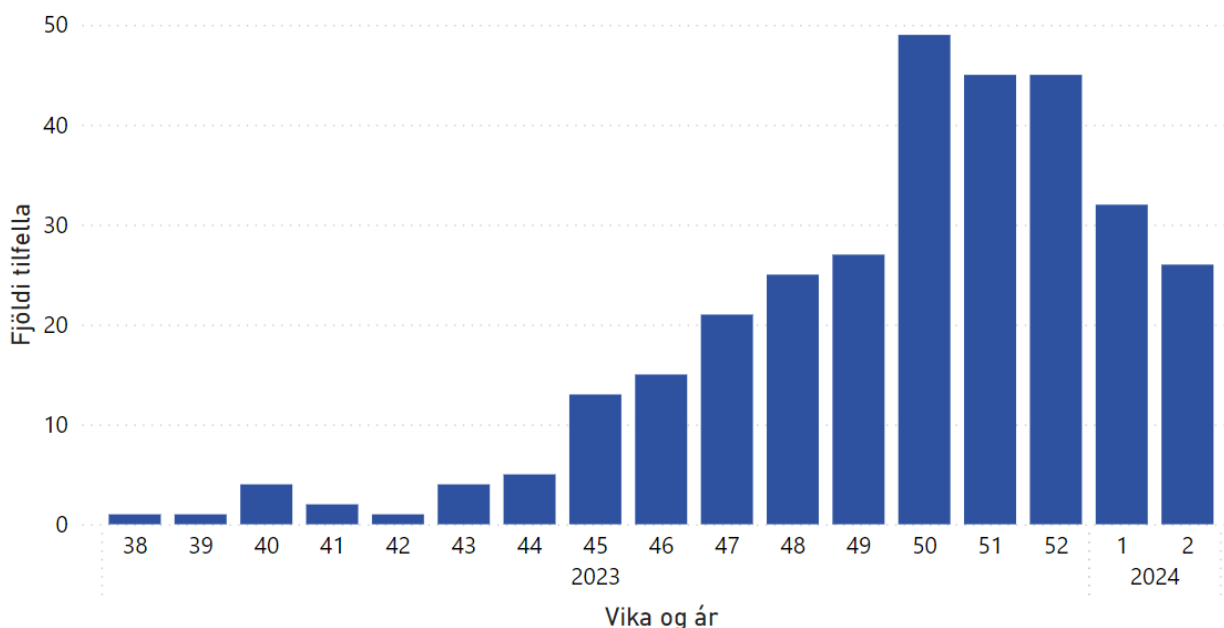

Mynd 3. Vikulegur fjöldi klínískra greininga á inflúensulíkum einkennum veturinn 2023–2024.

RSV og aðrar öndunarfærasýkingar

Fjöldi greininga á RS-veirusýkingu (RSV) jókst jafnt og þétt framan af vetri. Fjöldi greininga tók stökk í viku 50 síðasta árs og var vikulegur fjöldi greininga svipaður út árið. Greiningum hefur fækkað á fyrstu tveimur vikum ársins 2024 en í viku 2 greindust 25 með RSV (mynd 4), þar af tvö börn undir eins árs aldri.

Af öndunarfæraveirum, öðrum en inflúensu og RSV, greindust flestir í viku 2 með aðrar tegundir kórónuveira en SARS-CoV-2. Frekari upplýsingar um greiningar á öndunarfæraveirum má sjá á [vef sýkla- og veirufræðideildar Landspítala](#).

Mynd 4. Vikulegur fjöldi greindra RS-veirusýkinga veturinn 2023–2024.

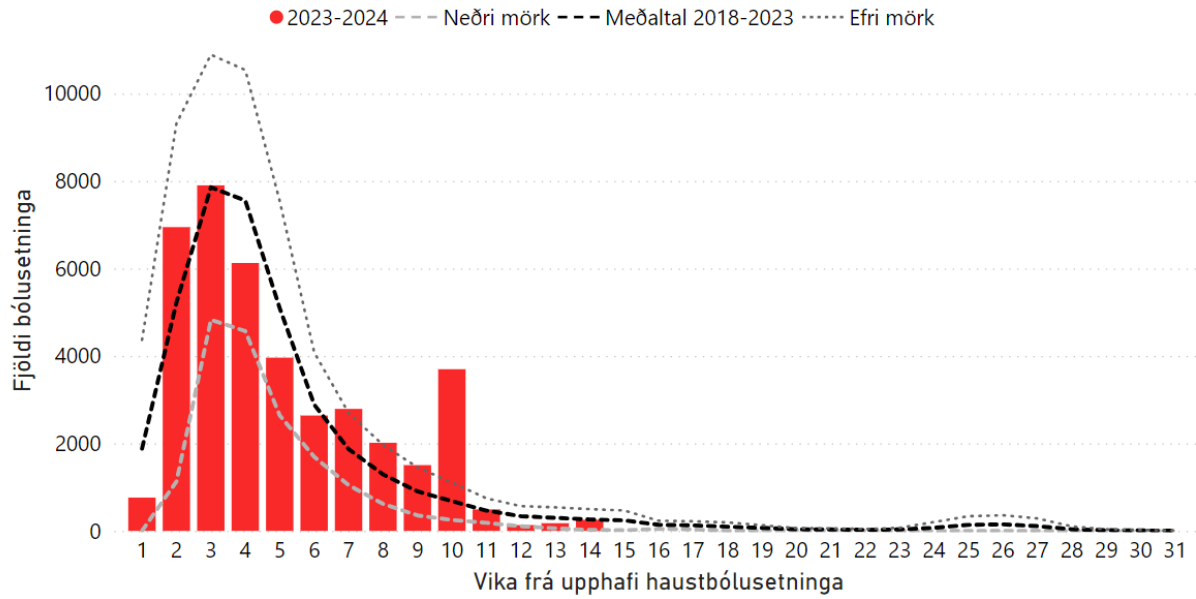
Bólusetningar

Þátttaka í **bólusetningum gegn inflúensu** hefur verið minni í vetur samanborið við meðalþátttöku vetranna 2018–2023. Einstaklingar 60 ára og eldri eru meðal þeirra sem sóttvarnalæknir mælist til þess að **njóti forgangs við inflúensubólusetningar**. Þátttaka þessa aldurshóps var undir meðaltali framan af vetri en tók kipp í desember vegna bólusetningarátaks heilsugæslustöðva (mynd 5). Heildarfjöldi bólusetninga meðal 60 ára og eldri veturinn 2023–2024 er þó enn talsvert lægri en síðustu tvo vetur.

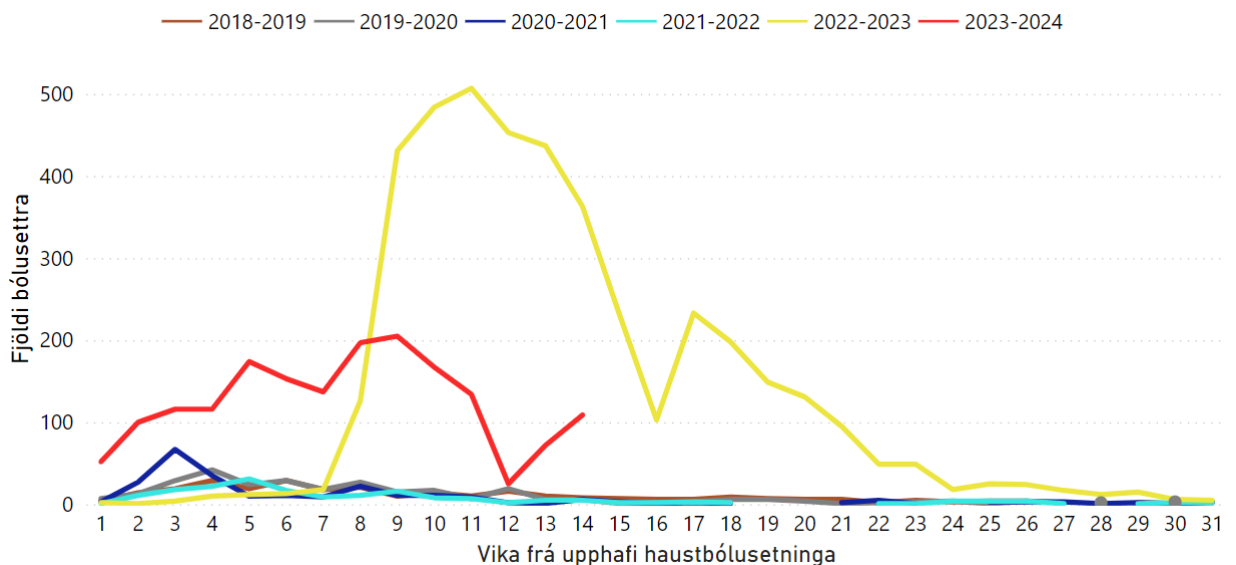
Börn fædd á tímabilinu 1. janúar 2020 til 30. júní 2023, sem hafa náð 6 mánaða aldri þegar bóluset er, eru skilgreind sem forgangshópur fyrir inflúensubólusetningu. Þátttaka þessa aldurshóps veturinn 2023–2024 er talsvert undir þátttöku samanborið við síðastliðinn vetur þegar fyrst var mælt með infúensubólusetningu fyrir þennan hóp (mynd 6). Nýjustu gögn benda til þess að tilfellum af inflúensustofni B sé að fjölga.

Inflúensa B leggst oft þyngra á börn en fullorðna. Börn í ofangreindum aldurshópi eiga rétt á bólusetningu gegn inflúensu þeim að kostnaðarlausu og eru foreldrar hvattir til að þiggja bólusetningu fyrir börn sín.

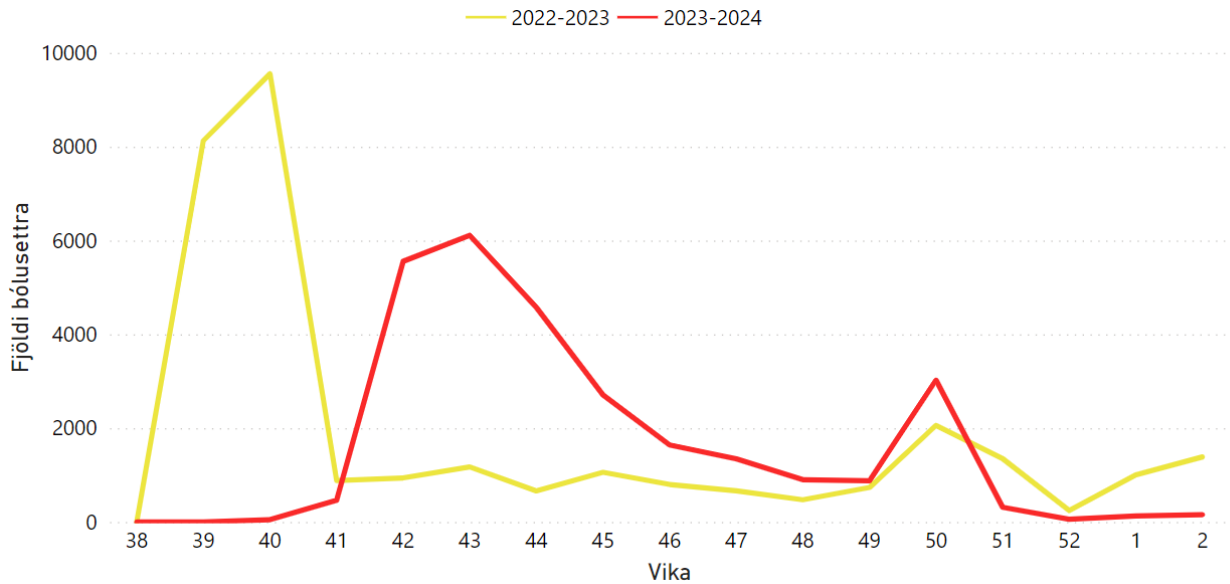
Bólusetningarátak heilsugæslustöðva í desember skilaði árangri í þátttöku einstaklinga 60 ára og eldri í **bólusetningum gegn COVID-19** en heildarfjöldi bólusettra það sem af er vetri er enn talsvert lægri en fjöldi bólusettra á sama tímabili undangenginn vetur (mynd 7).

Mynd 5. Þátttaka einstaklinga á aldrinum 60 ára og eldri í bólusetningum gegn inflúensu veturinn 2023–2024 samanborið við hlaupandi meðaltal síðustu fimm vetra (frá hausti 2018 til vors 2023). Á myndinni eru einnig sýnd skekkjumörk miðað við 95% öryggisbil.

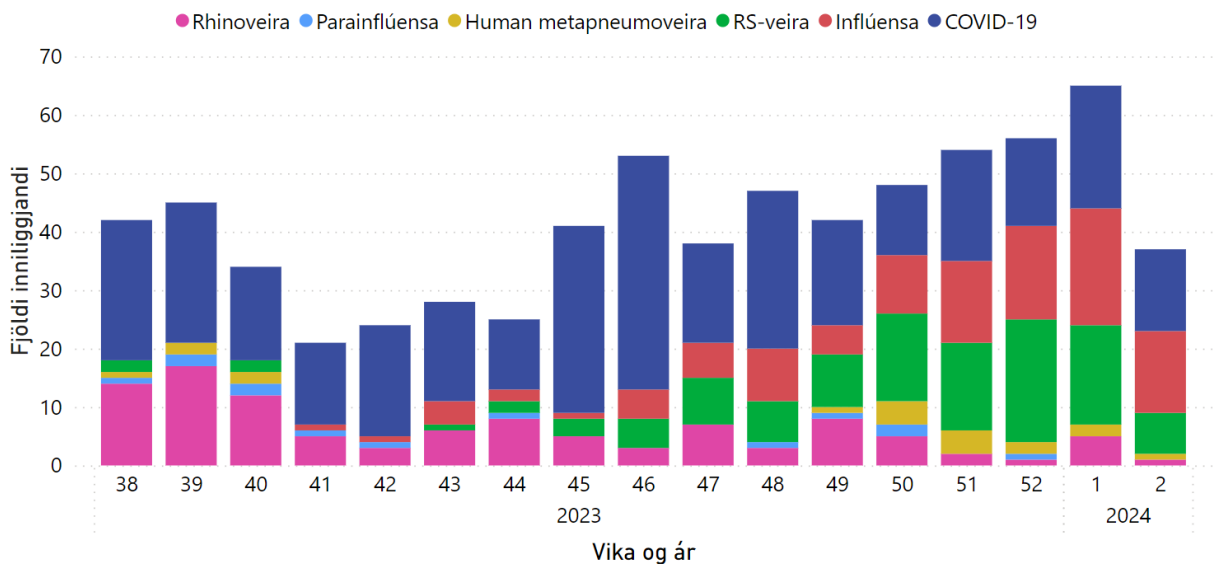
Mynd 6. Þátttaka barna undir 5 ára í bólusetningum gegn inflúensu veturinn 2023–2024 samanborið við undanfarna fimm vetur (frá hausti ársins 2018).

Mynd 7. Þátttaka einstaklinga á aldrinum 60 ára og eldri í bólusetningum gegn COVID-19 í veturinn 2023–2024 samanborið við sama tímabil árið 2022.

Innlagnir á sjúkrahús

Undanfarnar vikur hefur fjöldi innlagna á Landspítala með/vegna öndunarferasýkinga aukist hingað til en mest aukning hefur orðið á innlögnum vegna RS-veirusýkingar og inflúensu. Í viku 2 voru talsvert færri innliggjandi með/vegna öndunarferaveirusýkinga en verið hefur eða samtals 37 einstaklingar. Til samanburðar lágu 65 inni í viku 1 (mynd 5). Af þeim 37 sem lágu inni í viku 2 voru 14 með COVID-19, 14 með inflúensu og 7 með RSV. Þau sem lágu inni með/vegna COVID-19, inflúensu og RSV voru að meirihluta einstaklingar 65 ára og eldri.

Mynd 5. Fjöldi innlagðra einstaklinga með öndunarferasýkingar veturinn 2023–2024. Gögn frá Landspítala.

Samantekt

Greiningum á inflúensu og RSV fjölgaði í vetur, sem er viðbúið, en fjöldi greininga bæði inflúensu og RSV hefur farið fækkandi á nýju ári. Greiningum á COVID-19 hefur einnig fækkað undanfarið. Innlögnum á Landspítala með/vegna öndunarfærasýkinga fækkaði í síðustu viku miðað við vikuna þar á undan eftir að hafa farið fjölgandi á undangengnum vikum.

Staðan í Evrópu

Staðan í Evrópu er svipuð og í síðustu viku. Tíðni öndunarfærasýkinga er áfram á uppleið víða í Evrópu og sérstaklega fer inflúensutilfellum fjölgandi. Fleiri lönd tilkynna að inflúensa sé komin í mikla dreifingu og hlutfall jákvæðra sýna fer hækkandi. Misjafnt er eftir löndum hvort tilfellum COVID-19 fari fjölgandi eða fækkandi og á það sama við um sjúkrahúsinnlagnir, gjörgæslulegur og andlát. Alvarleg veikindi vegna COVID-19 eru áfram að mestu meðal fólks 65 ára og eldra. Einnig er misjafnt eftir löndum hvort tilfellum RSV fari fjölgandi eða fækkandi sem og merkjum um alvarleg veikindi vegna RSV. Áfram eru veikindi vegna RSV alvarlegust meðal barna undir fimm ára aldri. Heilt yfir fer tilfellum COVID-19 og RSV fækkandi. Sjá frekari upplýsingar [á vef Sóttvarnastofnunar Evrópusambandsins \(ECDC\)](#).

Sóttvarnir

Full ástæða er til að sinna persónulegum sóttvörnum til að draga úr líkum á að smitast og á að smita aðra. Við minnum öll á að:

- Fylgja tilmælum um bólusetningu. Það er ekki of seint að þiggja bólusetningu hjá heilsugæslu.
- Halda sig til hlés í veikindum.
- Forðast umgengni við ung börn og aðra viðkvæma ef með einkenni.
- Hylja nef og munn við hósta og hnerra.
- Sinna reglulegum handþvotti.
- Nota grímu við ákveðnar aðstæður eins og á heilbrigðisstofnunum þ.m.t. biðstofum.
- Lofta út.

